

אוצר הנפש

* **		
19:57	18:44	י-ם
20:00	19:00	ת"א
20:00	18:52	חיפה
19:58	18:51	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

ריח גן עדן

ידוע הסיפור, שמורנו הבעל שם טוב שלח את תלמידיו לבית עלוב בכפר נדח והם ראו שם איש ואשה שכל אחד יושב בצד אחר של השלחן ועוסק בעיסוקיו (מבלי להביט בן הזוג). כשחזרו שאל אותם הבעל שם טוב – 'מה הרגשתם בבית?' והם השיבו 'הרחנו בו ריח גן עדן', 'ומי היו האיש והאשה?'

עיקר הסימן לשלום בית ולהשראת "שכינה ביניהם" הוא ריח גן עדן בבית. חוש הריח מכוון כנגד הכתר, וריח גן עדן בבית מעיד על יחוד שבבחינת "תמתי" – התאמה מלאה, למעלה מטעם ודעת, בין בני הזוג, גם כשכל אחד שקוע בעיסוקיו ולא רואים ביניהם תקשורת גלויה (למעלה גם ממדרגת "יונתי" בה יש יחוד בין בני הזוג בבחינת "עיניך יונים", כשהם מביטים זה בזה).

כשחזרו שאל אותם הבעל שם טוב – 'מה הרגשתם בבית?' והם השיבו 'הרחנו בו ריח גן עדן'

על הפסוק "כי על כל כבוד חפה" דורשים בחסידות, במאמר שהחתן נוהג לחזור בקבלת הפנים, כי יש "כבוד חתן", שהוא מקיף אהבתו לכלה, "כבוד כלה", שהוא מקיף אהבתה של הכלה לחתן ועל שניהם חופפת החופה של השותף השלישי המבשמת הכל בריח טוב. לכן המנהג היה לעשות מהדסים את עטרות החתן והכלה וגם את החופה – לבשם את הכל בריח גן עדן.

חוש הריח הוא החוש המאפיין את המשיח, בו נאמר "והריחו ביראת הוי'", "מורח ודאין", ובית בו שורה ריח גן עדן הוא בית בו שורה "רוחו [לשון ריח] של משיח", בית בו האוירה היא "אווירו של משיח", אוירה של משיח וגאולה. כך מסופר כי כאשר אמרו לרבי מנחם מענדל מויטבסק, כי הגיע משיח הוא הוציא את ראשו מהחלון כדי להריח האם מורגש כבר בעולם ריחו של משיח – הריח ששרר תדיר בביתו פנימה.

(משיעור ל' אב פ"ב)

אוצר הפרשה

שופטים שוטרים ויועצים

"השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה". לפי הנוסח של הברכה הנ"ל, אנחנו צריכים שופטים אמתיים ויועצים האמתיים. יש שתי פרשות בתורה שנקראות על שם משפט – "משפטים", ובסוף התורה, "שפטים", הפותחת במצוה למנות שופטים. שתי הפרשות הללו שייכות לברכה בה מבקשים מה' "השיבה שופטינו", אבל השופטים צריכים ללמוד את המשפטים, לדעת אותם ולפסוק לפיהם – כמו "כי תקנה עבד עברי" וכו'.

פרשת שופטים מתחילה "שפטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך". עם השופטים צריך למנות גם שוטרים. הרבי מלמד אותנו שכך רק בעולם הזה, אבל לעתיד לבוא לא נצטרך יותר שוטרים – נעשה כל דבר נכון מרצוננו הטוב. אפילו כאשר נעשה תשובה נצטרך שופטים, השופטים הם חלק מהתשובה, אבל במקום שוטרים נצטרך יועצים. כך כתוב כאן בברכה – "השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה".

המשפט שייך לספירת הבינה – שם השיקול השכלי של השופטים הבוחנים את המציאות – שפנימיותה רחמים (בסוד "משפט רחמי") ומחיצוניותה מתעוררים דינים (בסוד "מינה דינין מתערין") כפי שחז"ל קוראים לפרשה, "משפטים", פרשת דינים. "שפטים ושוטרים" היינו הירידה מהבינה – שבה קיימת עדיין הנטיה להתגבר על הדין, כאשר "יפה כח פשרה מכה הדין" – אל הדינים שמהחיצוניות שלה, עד לגבורה בפועל באכיפה וענישה שצריך להפעיל השוטר, בסוד "אני בינה לי גבורה". לעומת זאת, שרש היעוץ הוא בפנימיות הכתר, "עצות מרחוק אמונה אמן", ולכן "שופטינו... ויועצינו" היינו עליה מהבינה אל השרש שלה בכתר, בסוד "פנימיות אמא פנימיות עתיק" (ובסגנון אחר: השופט אחוז ב"עץ הדעת טוב ורע" – עליו להבחין היטב בין טוב לרע ולשפוט צדק – אבל היעוץ אחוז ב"עץ החיים" וענינו להפוך את הכל לחיים לכתחילה, ודוק).

(משיעור כ"א שבט תשפ"ג)

אוצר הפתגם

כשמתחילים את השנה צריכים לעשות תשובה, בחדש אלול ובחדש תשרי. תשובה – חזרה לה' – היא גם להיות אנשים טובים יותר, אבל גם להיות אמתיים יותר, אמתיים עם רצון אמתי לעשות את רצון ה', אמתיים כלפי עצמנו. (משיעור כ"ד מנחם אב ע"ה)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר קצר

רפואה באלול ל"חולת אהבה"

חדש אלול הוא חדש הרחמים, כאשר גילוי רחמי ה' מביא רפואה לנפש – גדולה תשובה שמביאה רפאות לעולם, שנאמר 'ארפא משובתם אהבם נדבה' (ותשובת אלול, בגימטריא בינה, היא תשובה מרחימו עילאה דבינה, עליה נאמר 'ולבבו יבין ושב ורפא לו'). ימי הריחוק מה', ימי בין המצרים בחדשים תמוז-אב, פועלים בנפש המתגעגעת לאלקות חולי אהבה, עד שהיא מבקשת "סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני" ("אשישות" היינו עיסוק ב"יינה של תורה" ו"תפוחים" היינו קיום מצוות בהידור).

הרפואה לנפש חולת האהבה היא הרגשת הקירוב לה', "קרוב הוי' לכל קראיו", של "אני לדודי ודודי לי". שיא הקרבה לה' הוא בעשרת ימי תשובה, עליהם נאמר "דרשו הוי' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב". נידוע, ימי התשובה רמוזים ב-י של "אני לדודי ודודי לי" והקירוב שבהם הוא שיא תהליך התקרבות שמתחיל באלול – הזמן בו "המלך בשדה" והוא "מקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם".

חדש אלול הוא חודש של חשבון הנפש על האהבה, אהבת ה' ("אני לדודי ודודי לי") ואהבת ישראל ("איש לרעהו ומתנות לאביונים").

(משיעור א' אלול פ"ב)

אוצר התבונה

תשובה ו"הצנע לכת"

"הצנע לכת" שייך לחדש התשובה, חודש אלול. בלוח ה"יום יום" כתוב על רבי זושא מאניפולי שחילק את עבודת התשובה לחמשה פסוקים. ת – "תמים תהיה עם הוי' אלהיך"; ש – "שויתי הוי' לנגדי תמיד"; ו – "ואהבת לרעך כמוך"; ב – "בכל דרכיך דעהו"; ה – "הצנע לכת עם [הוי'] אלהיך". סדר התשובה עולה – השיא של התשובה הוא "הצנע לכת".

ביחסים בין בני זוג – השיא הוא "הדר מצוה צניעות". מה ההסבר ל"הצנע לכת" בלוח "היום יום"? הרבי כותב שאצל החסידים הראשונים – תלמידי הבעל שם טוב ובעיקר הכוונה שם לחסידי אדמו"ר הזקן – היה נוגע עד צפור הנפש שלא ידעו על המעשים הטובים שלהם, שהמעשים הטובים יהיו "בלתי להוי' לבדו" ושאיף אחד אחר לא ידע מהם.

בחב"ד המלה
הכי שנואה
היא 'חיצון',
כשעושים
דברים בגלל
תדמית
חיצונית

אצל חסיד חשוב לעשות את הדברים באמת, לשם שמים, לא בשביל שמישהו אחר ידע מהם וישבח אותי. מישהו אחר יכול להיות גם אני בעצמי, לא לעשות בשביל שאוכל לתת לעצמי טפוחת-כתף. צריך לעשות את האמת כי היא אמת, ולא בשביל שום דבר אחר – איך מיון מיט אן אמת' (אני מתכוון באמת') – שהדברים לא יהיו מעושים, לא מלאכותיים, לא חיצוניים. בחב"ד המלה הכי שנואה היא 'חיצון', כשעושים דברים בגלל תדמית חיצונית. מהו 'חיצון'? אחד שבולט ומבליט את עצמו. בחב"ד שונאים 'בליטות' – זו הזדהות עם הטבע הנשי הצנוע, טבע של "חותם שוקע".

בשביל לעשות משהו באמת צריך שפלות עצמית וטבעית, לכן אנחנו מדברים כל כך הרבה על שפלות. שפלות היא לא תכונה חיצונית, איזו מדרגה, אלא היא המהות של האדם בעצמו – כשזו המהות של האדם כל מדותיו ומעשיו הם אמתיים, ללא חיצוניות ובליטות. איפה רואים שבשביל אמת צריך שפלות? "משה אמת ותורתו אמת" והוא הענו מכל אדם. ענו, כמו שרש"י מסביר, הוא "שפל וסבלן". משה רבינו בטוח שאם מישהו אחר היה מקבל את הכוחות שהוא קבל – הוא היה משתמש בהם טוב יותר. לכן משה גם מסרב בהתחלה לקבל את השליחות ומתווכח על כך שבוע שלם (וכמוהו נהגו עוד צדיקים). מתוך השפלות שלו משה עושה את הדברים באמת. גם בעניני המלכות צריך "הצנע לכת". את המלך צריך לפרסם לכל בני הדור, בכל האמצעים האפשריים (ולצורך כך נבראו כל יכולות הפרסום הטכנולוגיות, כפי שאומר הרבי), אך מתוך צניעות אישית גדולה – שהמפרסם לא מבליט את עצמו כלל וכלל, אלא כל הפרסום שלו עניני ומורגש מתוכו שהאינטרס היחיד שלו הוא רק טובת הכלל (וממילא טובת כל הפרטים, שהרי "כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט").

(משיעור כ"ב אב פ"ב)

אוצר הרמז

"צדק צדק תרדף"

צריך להצדיק את הצדק, מלכותא קדישא, על ידי שממשיך בה את החסדים והופך אותה לצדקה. (משיעור אור לי"ח אייר ע"ח)

מלך הניצב בתוך עמו

המלה עצם רומזת בעצמה לענין של "אין מלך בלא עם" – יש בה צ, בגימטריא מלך, בתוך אותיות עם. המלך הוא העצם הנצב במרכז – בסוד "נצב מלך" (ש"הנה הוי' נצב עליו" ובתוכו) – וה-עם הוא ההתפשטות שמקיפה אותו מרחוק, זקוקה לכך שהוא ישפיע בתוכה את השלמות שהיא חסרה.

(משיעור י"ד אלול פ"ב)